

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยที่มุ่งศึกษากระบวนการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษา ในเขตพื้นที่การศึกษานราธิวาส ที่มีผลประเมินคุณภาพภายนอกอยู่ในระดับดี โดยใช้ระเบียบวิธีวิจัยเชิงสำรวจ (Survey Research) มีวิธีดำเนินการวิจัยตามหัวข้อต่อไปนี้

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง
2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย
3. การเก็บรวบรวมข้อมูล
4. การวิเคราะห์ข้อมูล

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1.1 ประชากร ในการวิจัยครั้งนี้ คือ ผู้บริหารสถานศึกษาจำนวน 29 คน และครูผู้สอนจำนวน 580 คน ได้จากสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในเขตพื้นที่การศึกษานราธิวาส ที่มีการประเมินคุณภาพภายนอกอยู่ในระดับดี จำนวน 29 โรงเรียน

1.2 กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษา จำนวน 29 คน และกลุ่มครูผู้สอนจำนวน 243 คน ซึ่งกำหนดจำนวนขนาดกลุ่มตัวอย่างได้จากการเปิดตารางของเครจซี่ และ มอร์แกน (Krejcie and Morgan) และใช้วิธีการสุ่มอย่างง่ายดังรายละเอียด ในตารางที่ 3.1

ตารางที่ 3.1 แสดง จำนวนของผู้บริหารและครูผู้สอนที่เป็นกลุ่มประชากรและกลุ่มตัวอย่างใน
เขตพื้นที่การศึกษานราธิวาส

ที่	จำนวนสถานศึกษา	จำนวนประชากร		จำนวนกลุ่มตัวอย่าง	
		ผู้บริหาร	ครูผู้สอน	ผู้บริหาร	ครูผู้สอน
อำเภอเมือง					
	โรงเรียนบ้านโคกสุมุ	1	8	1	3
	โรงเรียนบ้านจูดแดง	1	8	1	3
	โรงเรียนอนุบาลนราธิวาส	1	49	1	21
อำเภอสู่กิริน					
	โรงเรียนบ้านร่วมใจ	1	7	1	3
อำเภอระแงะ					
	โรงเรียนระแงะ	1	14	1	6
	โรงเรียนบ้านตูลู	1	12	1	4
	โรงเรียนวัดตันติการาม	1	6	1	2
	โรงเรียนชุมชนสหพัฒนา	1	38	1	17
	โรงเรียนบ้านกาลิซา	1	29	1	12
อำเภอบาเจาะ					
	โรงเรียนบ้านแป๊ะบุญ	1	31	1	12
	โรงเรียนบ้านมะยง	1	10	1	4
	โรงเรียนบ้านชะลูดง	1	23	1	9
อำเภอรือเสาะ					
	โรงเรียนพนาทักษิณ	1	10	1	4
	โรงเรียนวัดราษฎร์สโมสร	1	15	1	6
	โรงเรียนบุกิตฮือแร	1	17	1	6
อำเภอตากใบ					
	โรงเรียนวัดโคกมะม่วง	1	14	1	6
	โรงเรียนบ้านศาลาใหม่	1	36	1	17
อำเภอแว้ง					
	โรงเรียนบ้านไม้ฝาด	1	8	1	3
	โรงเรียนบ้านนูกะตา	1	19	1	8

ตารางที่ 3.1 (ต่อ)

ที่	จำนวนสถานศึกษา	จำนวนประชากร		จำนวนกลุ่มตัวอย่าง	
		ผู้บริหาร	ครูผู้สอน	ผู้บริหาร	ครูผู้สอน
อำเภอปาดิ					
	โรงเรียนบ้านโคกตา	1	27	1	11
	โรงเรียนไต่เต้ง	1	11	1	4
อำเภอจะแนะ					
	โรงเรียนดื่อกอ	1	10	1	4
	โรงเรียนคุดงญอ	1	23	1	9
อำเภอเจาะไอร้อง					
	โรงเรียนบ้านเจาะเกราะ	1	26	1	10
	โรงเรียนบ้านราชประสงค์	1	7	1	3
อำเภอยี่งอ					
	โรงเรียนบ้านยี่งอ	1	21	1	9
	โรงเรียนบ้านกูเล้ง	1	8	1	3
อำเภอสู่ไหงโก - ลก					
	โรงเรียนบ้านสู่ไหงโก - ลก	1	58	1	21
	โรงเรียนบ้านมูโน๊ะ	1	35	1	14
รวม		29	580	29	234

จากตารางที่ 3.1 พบว่า จำนวนกลุ่มตัวอย่างทั้งหมด 263 คน ซึ่งเป็นผู้บริหาร
จำนวน 29 คน ครูผู้สอน จำนวน 234 คน

2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้มี 2 ชนิด คือแบบสอบถาม และแบบสัมภาษณ์ เกี่ยวกับกระบวนการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา โดยสอบถามจากผู้บริหารสถานศึกษา และครูผู้สอนที่รับผิดชอบงานการประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ซึ่งเครื่องมือทั้ง 2 ชนิด ผู้วิจัยสร้างขึ้นเองตามกระบวนการสร้างเครื่องมือเพื่อการวิจัย โดยใช้องค์ประกอบตามกรอบแนวคิดในการวิจัย รายละเอียดของเครื่องมือ มีดังนี้

2.1 แบบสอบถาม (Questionnaire) เพื่อใช้เก็บข้อมูลจากผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอน แบ่งออกเป็น 2 ตอน คือ

ตอนที่ 1 แบบสอบถามแบบเลือกตอบเป็นคำถามเกี่ยวกับข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

ตอนที่ 2 แบบสอบถามแบบมาตราประมาณค่า 5 ระดับ เป็นคำถามเกี่ยวกับกระบวนการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาตามระดับการปฏิบัติของสถานศึกษา โดยสอบถามจากผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอน ในเขตพื้นที่การศึกษาจังหวัดนครราชสีมาที่มีผลการประเมินภายนอกอยู่ในระดับดี จำนวน 58 ข้อ ดังนี้

1) การจัดระบบการบริหารและสารสนเทศ	จำนวน 18 ข้อ
2) การพัฒนามาตรฐานการศึกษา	จำนวน 6 ข้อ
3) การจัดทำแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษา	จำนวน 3 ข้อ
4) การดำเนินงานตามแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษา	จำนวน 2 ข้อ
5) การตรวจสอบและทบทวนคุณภาพการศึกษา	จำนวน 10 ข้อ
6) การประเมินคุณภาพการศึกษา	จำนวน 4 ข้อ
7) การรายงานคุณภาพการศึกษาประจำปี	จำนวน จำนวน 5 ข้อ
8) การผดุงระบบการประกันคุณภาพการศึกษา	จำนวน 10 ข้อ

การสร้างและตรวจสอบคุณภาพของเครื่องมือการวิจัย ผู้วิจัยได้ดำเนินการสร้างเครื่องมือการวิจัยแบบสอบถามตามขั้นตอนดังนี้

1. ศึกษาเอกสาร ตำรา บทความและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับแนวคิดเรื่องการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา
2. นำข้อมูลที่ได้จากการศึกษามาคำหนดเป็นกรอบแนวคิดเพื่อสร้างแบบสอบถามจัดทำแบบสอบถามเป็นเครื่องมือในการวิจัยโดยมีอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์เป็นผู้ให้คำปรึกษา

3. นำแบบสอบถาม เสนอต่ออาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ เพื่อขอคำแนะนำและตรวจสอบข้อคำถามเพื่อแก้ไขให้เหมาะสม

4. นำแบบสอบถาม ที่แก้ไขแล้ว เสนอผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 5 ท่าน เพื่อตรวจสอบความเที่ยงตรงของเนื้อหา (Content Validity) โดยการตรวจสอบความสอดคล้องระหว่างข้อคำถามแต่ละข้อกับประเด็นที่มำวัด (Index of Item Objection Congruence : IOC)

5. นำผลการตรวจสอบแบบสอบถาม ข้อเสนอแนะของผู้ทรงคุณวุฒิมา พิจารณาเพื่อปรับปรุงข้อคำถามให้เหมาะสมอีกครั้ง

6. นำแบบสอบถามไปทดลองใช้ (Try out) กับผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอนในสถานศึกษาซึ่งไม่ใช่กลุ่มตัวอย่างในการวิจัยในสถานศึกษา อำเภอสุคิรินจำนวน 14 โรงเรียน ผู้บริหาร 14 คน ครูผู้สอน 16 คน รวม 30 คน นำแบบสอบถามมาประมวลผลเพื่อวิเคราะห์ค่าความเที่ยง (Reliability) ได้ค่าเที่ยงของแบบสอบถามทั้งฉบับ เท่ากับ 0.97

7. นำแบบสอบถามเสนออาจารย์ที่ปรึกษาอีกครั้งหนึ่งก่อนนำแบบสอบถามฉบับสมบูรณ์ไปเก็บข้อมูลภาคสนามต่อไป

2.2 แบบสัมภาษณ์ (Interview) เพื่อใช้เก็บข้อมูลจากผู้บริหาร โดยเน้นองค์ประกอบตามกระบวนการทั้ง 8 ด้าน โดยครอบคลุมประเด็นการสัมภาษณ์ดังนี้

1. กระบวนการสำคัญในการดำเนินงาน
2. ผลจากการดำเนินงาน
3. เอกสารหลักฐานหรือข้อมูลประกอบการดำเนินงาน

การสร้างและตรวจสอบคุณภาพของเครื่องมือการวิจัย ผู้วิจัยได้ดำเนินการสร้างเครื่องมือการวิจัยแบบสอบถามตามขั้นตอนดังนี้

1. ศึกษาเอกสาร ตำรา บทความและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับแนวคิดเรื่องการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา

2. นำข้อมูลที่ได้จากการศึกษามำกำหนดเป็นกรอบแนวคิดเพื่อสร้างแบบสัมภาษณ์ จัดทำแบบสัมภาษณ์ โดยมีอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์เป็นผู้ให้คำปรึกษา

3. นำแบบสัมภาษณ์เสนอต่ออาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ เพื่อขอคำแนะนำและตรวจสอบข้อคำถามเพื่อแก้ไขให้เหมาะสมก่อนนำไปใช้ในภาคสนาม

3. การเก็บรวบรวมข้อมูล

ในการเก็บรวบรวมข้อมูล ผู้วิจัยดำเนินการดังนี้

3.1 นำหนังสือขอความร่วมมือในการเก็บรวบรวมข้อมูลจากสาขาวิชาศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราชไปขอความอนุเคราะห์จากสถานศึกษาในเขตพื้นที่การศึกษา จังหวัดนครราชสีมา

3.2 ขอความอนุเคราะห์จากผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอนในการตอบแบบสอบถามของสถานศึกษาที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง และแบบสอบถามบางส่วน ผู้วิจัยนำไปยังสถานศึกษาและขอรับคืนด้วยตนเองโดยตรง

3.3 ขอความอนุเคราะห์จากผู้บริหารทราบเพื่อสัมภาษณ์โดยผู้วิจัยจะเข้าไปสัมภาษณ์และเก็บรวบรวมข้อมูลตามประเด็นการสัมภาษณ์ และนัดหมายวันเวลาที่จะทำการสัมภาษณ์จากผู้บริหารสถานศึกษาจำนวน 29 โรงเรียน ของสถานศึกษาในเขตพื้นที่การศึกษานครราชสีมา

3.4 ผู้วิจัยได้รับแบบสอบถามคืนได้ร้อยละ 100 ปรากฏดังตารางที่ 3.2 และ 3.3

ตารางที่ 3.2 จำนวน และร้อยละของกลุ่มตัวอย่างที่ตอบแบบสอบถาม

ผู้ตอบแบบสอบถาม	กลุ่มตัวอย่าง		
	จำนวนที่จัดส่ง	จำนวนที่เก็บได้	ร้อยละ
ผู้บริหารสถานศึกษา	29	29	100
ครูผู้สอน	234	234	100
รวม	263	263	100

ตารางที่ 3.3 จำนวน และร้อยละของกลุ่มตัวอย่างที่ตอบแบบสัมภาษณ์

ผู้ตอบแบบสัมภาษณ์	กลุ่มตัวอย่าง	
	จำนวนที่สัมภาษณ์	ร้อยละ
ผู้บริหารสถานศึกษา	29	100
รวม	29	100

จากตารางที่ 3.2 และตารางที่ 3.3 ร้อยละของกลุ่มตัวอย่างที่ตอบแบบสอบถามและตอบแบบสัมภาษณ์ คิดเป็นร้อยละ 100

4. การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยนำแบบสอบถามและแบบสัมภาษณ์ที่ได้รับกลับคืนมาพิจารณาตรวจสอบความสมบูรณ์ แล้วดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูลด้วยวิธีการทางสถิติ ดังรายละเอียดต่อไปนี้

ตอนที่ 1 การวิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม และขนาดสถานศึกษา โดยใช้ค่าร้อยละ

ตอนที่ 2 การวิเคราะห์ ระดับการปฏิบัติตามกระบวนการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษาโดยหาค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) ทั้งภาพรวม รายด้านและรายข้อ ใช้เกณฑ์ในการแปลความหมาย ค่าเฉลี่ยกำหนดเป็น 5 ระดับ โดยพิจารณาคะแนนเฉลี่ยตามเกณฑ์ ดังนี้ (วิเชียร เกตุสิงห์ 2538 : 8 - 15)

ค่าเฉลี่ย 1.00 – 1.49	แปลความว่า	มีการปฏิบัติ น้อยที่สุด
ค่าเฉลี่ย 1.50 – 2.49	แปลความว่า	มีการปฏิบัติ น้อย
ค่าเฉลี่ย 2.50 – 3.49	แปลความว่า	มีการปฏิบัติ ปานกลาง
ค่าเฉลี่ย 3.50 – 4.49	แปลความว่า	มีการปฏิบัติ มาก
ค่าเฉลี่ย 4.50 – 5.00	แปลความว่า	มีการปฏิบัติ มากที่สุด

ตอนที่ 3 การวิเคราะห์ การปฏิบัติตามกระบวนการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษาตามระดับการปฏิบัติของผู้บริหารสถานศึกษา จากการสัมภาษณ์ผู้บริหารสถานศึกษา